

MILJÖDEKLARATION

I enlighet med EN 15804+A2 och ISO14025

Natursten råblock

RTS_454_26

Miljödeklarationens omfattning

Denna miljödeklaration avser miljöpåverkan från brukssten producerat i Finland.

Deklarationen har sammanställts i enlighet med standarderna EN 15804:2012+A2:2019 och ISO 14025 samt tilläggskrav angivna i RTS PCR (Finsk version 12.2.2024).

Denna deklARATION omfattar alla livscyklfaser från vaggan till porten med optioner.

18.02.2026
Rakennustieto
Malminkatu 16 A
00100 Helsingfors
<https://www.rakennustieto.fi/>

Jukka Seppänen
RTS EPD Committee Secretary

Laura Apilo
Managing Director

Allmän information, syftet med deklARATIONEN och verifiering

1. Beställaren och ägaren av livscykelanalysen och miljövarudeklarationen Kivi

ry,
Kasarmikatu 5, 15700 LAHTI
Sini Laine, Verkställande direktör
+358 50 330 1630
sini.laine@kivi.info

2. Namn och nummer på produkten

Brukssten producerad i Finland.

3. Dataperiod

1.1.2024-31.1.2024

4. Tillverkningsort och tillverkare

Tillverkningsort: Finland
Tillverakre: Loimaan Kivi Oy

5. Medelvärdesberäkning av EPD

EPD-deklarationen för brukssten är ett vägt genomsnitt av produktionsdata som rapporterats av 13 olika tillverkare, baserat på produktionsvolymerna.

6. Tillägsinfo

<https://kivi.info/>

7. Produktkategoriregler och deklarationsomfattning

Miljödeklarationen har sammanställts i enlighet med standarderna EN 15804+A2:2019 ja ISO 14025 samt tilläggskrav angivna i RTS PCR (finskspråkig version, 12.2.2024).

Denna EPD omfattar alla livscykelaser från vaggan till porten med optioner (A1-A4, C1-C4, D). Geografisk representation är Finland.

Tillverkaren har exklusiva äganderättigheter och ansvar för EPD. EPD:er som tillhör samma produktgrupp men som skapats med olika programvara är inte nödvändigtvis jämförbara. EPD:er för byggprodukter är inte nödvändigtvis jämförbara om de inte uppfyller standarden EN 15804 och om de inte jämförs i ett byggnadssammanhang.

8. Författare till livscykelanalysen och miljöredovisningen

Olivia Kuronen och Sanni Mallat
Sitowise Oy
www.sitowise.com
Bedömningsdatum 5.8.2025

9. Verifiering

Oberoende, extern verifiering av miljövarudeklarationen har utförts i enlighet med standarderna EN ISO 14025:2010, EN 15804+A2:2019 och RTS PCR. Den opartiska verifieraren är Valtteri Kainila, Ramboll. Verifieringsdatum. 23.12.2025.

10. Utgivningsdag och giltighet för deklARATIONEN

Giltighetstid: 18.02.2026-18.02.2031

Europeisk standard EN 15804+A2:2019 tjänar som central PCR (Product Category Rules)

Oberoende verifikation av deklARATIONEN och data enligt ISO14025:2010

Intern External

Tredjepartsverifierare:
Valtteri Kainila
Ramboll Finland Oy

Produktinformation

11. Produktbeskrivning

Denna miljödeklaration representerar den genomsnittliga bruksstenen som tillverkas i Finland.

12. Deklarerad enhet

1 ton brukssten.

13. Teknisk beskrivning av produkten och dess användning

Produktionsprocessen för brukssten sker i flera steg. Först bryts ett stor stenblock ur stenbrottet, vars storlek kan variera kraftigt beroende på stenens egenskaper. Brytningsmetoden varierar också kraftigt och beror till stor del på stenbrottet.

Under utvinningsfasen borras hål bakom och under stenen (t.ex. var 30:e cm). Beroende på stenbrottet kan det vara vertikala eller horisontella hål, eller endast vertikala hål. Hålen fylls med sprängämnen och biten bryts ut ur berget. Biten skärs sedan i mindre bitar.

Olika tekniker används för kapningen. Biten kapas beroende på bergets utseende, t.ex. genom sågning eller borrning av linjer och sprängning eller kilning. Biten innehåller vanligtvis delar som inte kan användas för produktion av stora block på grund av sin sämre kvalitet. Dessa delar skärs bort och används för tillverkning av andra produkter.

De stenblock som behövs väger mellan 5 och 35 ton. De färdiga bitarna transporteras för vidare bearbetning med fulltrailer. Förutom användningen av sprängämnen ingår inga andra kemiska processer i stenbrytningen, och inga kemiska ämnen tillsätts till den producerade stenen. Användbara stenprodukter förpackas inte.

Sten från stenbrott används som råvara vid tillverkning av andra stenprodukter, såsom beläggningsplattor, köksbänkskivor, gatstenar och kantstenar.

14. Produktstandard

Stenens egenskaper kan erhållas från tillverkarna.

15. Fysiska egenskaper

Stenens storlek varierar kraftigt beroende på dess avsedda användning. Ett typiskt industriellt stenblock väger cirka 5–35 ton.

16. Huvudsakliga råvaror

Produktens huvudsakliga råvaror	Andel	Användbarhet			Ursprung
		Förnybar	Icke förnybar	Återvunnen	
Natursten	100 %		X		Finland

17. Biogent kol

Produktens biogena kolhalt per enhet enligt deklARATION vid fabriksgrinden.

Biogent kol i produkten kg C	0
Biogent kol i förpackningsmaterial kg C	0 kg

18. Förteckning över REACH-SVHC-ämnen som ingår i produkten enligt Europeiska kemikaliemyndigheten (ECHA)

Produkten innehåller inga SVHC-ämnen som anges i REACH-förordningen.

19. Miljöpåverkan per 1 kg produkt

Parameter	Enhet	A1-A3	A4	C1	C2	C3	C4	D
GWP – total påverkan ¹⁾	kg CO ₂ e	5,82E-02	6,78E-03	0,00E+00	9,13E-03	6,19E-05	3,12E-03	-2,57E-03
Utarmning av icke-förnybara mineral- och metallresurser ⁴⁾	kg Sbe	2,83E-07	1,89E-08	0,00E+00	2,54E-08	1,49E-10	4,96E-09	-1,35E-08
Abiotisk utarmning av fossila resurser	MJ	7,67E-01	9,84E-02	0,00E+00	1,32E-01	1,42E-03	7,66E-02	-3,14E-02
Vattenförbrukning ⁵⁾	m ³ e depr.	4,58E-03	4,86E-04	0,00E+00	6,54E-04	3,63E-05	2,21E-04	-3,79E-03
Biogent kolinnehåll i produkten	kg C	0,00E+00	NA	NA	NA	NA	NA	NA
Biogent kolinnehåll i förpackningsmaterial	kg C	0,00E+00	NA	NA	NA	NA	NA	NA
Återvunnet material som använts	kg/kg	0,00E+00	NA	NA	NA	NA	NA	NA

Sammanfattning av livscykelbedömningen

De moduler som omfattas av denna rapport är markerade med ett kryss nedan. Obligatorisk information är markerad med blått i tabellen. Denna deklaration täcker "från vaggan till porten med optioner".

Produktskedet			Konstruktions-skedet		Användningsskedet							Slutskedet				Utanför system-gränserna		
A1	A2	A3	A4	A5	A1	A2	A3	A4	A5	A1	A2	A3	A4	A5	A1	A2	A3	A4
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Råmaterial	Transport	Tillverkning	Transport	Sammansättning	Användning	Underhåll	Reparation	Utbyte	Renovering	Bruk av driftsenergi	Bruk av driftsvatten	Rivning	Transport	Avfallsbehandling	Bortskaffande	Återanvändning	Återvinning	Återanvändning

NR= inte relevant

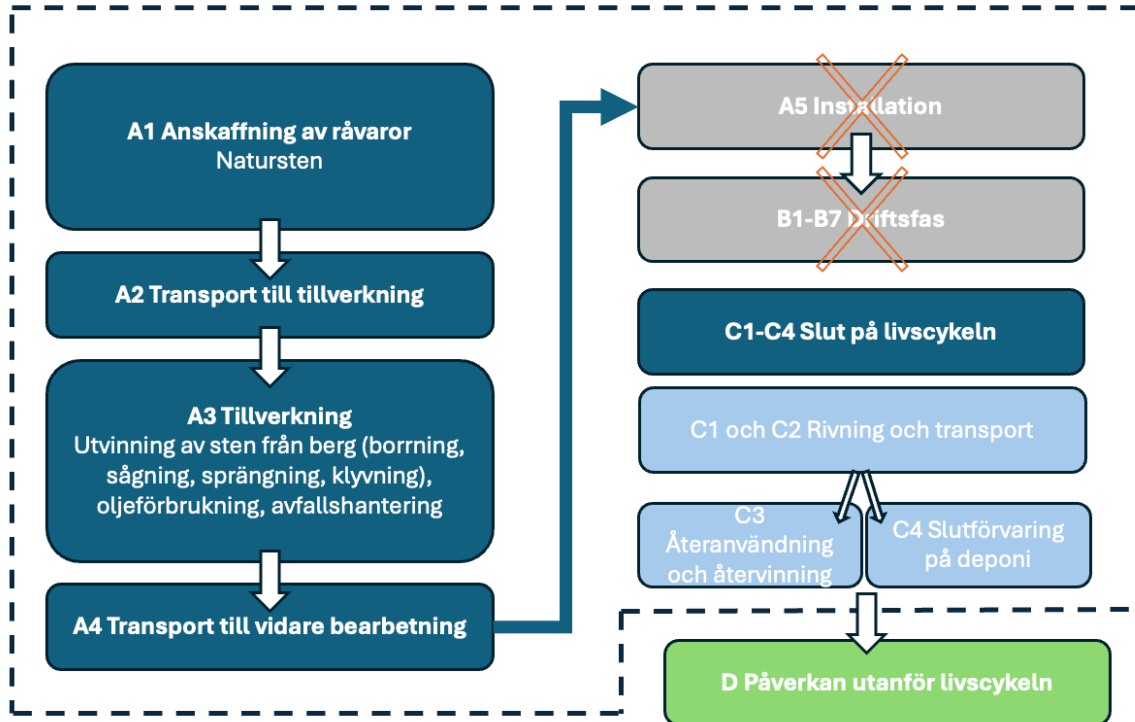

Obligatoriska moduler

Obligatoriska i enlighet med reglerna och villkoren i avsnitt 5.2 i RTS EPD Methodology Guide

Valfria moduler baserade på scenarier

20. Beskrivning av tillverkningsprocessen

Stegen i tillverkningen av produkten är: utvinning av stenen från berget, kapning till block och sedan kapning till önskad storlek. Systemgränserna för processen visas nedan.

21. Avgränsningskriterier

Studien utesluter inte några moduler eller processer som är obligatoriska enligt de fem standarderna och den tillämpade PCR. Studien utesluter inte farliga material eller ämnen. Studien tar hänsyn till all betydande råvaru- och energiförbrukning. Alla in- och utdata från enhetsprocesser för vilka data finns tillgängliga ingår i beräkningen, med undantag för följande hjälpmaterial, som utgör mindre än 0,1 % av slutprodukts massa och vars användning endast har rapporterats av 1/13 av aggregatproducenterna:

- slitstål för hjullastarskopor och gafflar
- reservdelar till maskiner
- däck
- markeringskrita och färger
- förpackningsmaterial (kartong, stål, plast)

22. Allokering, uppskattningar och antaganden

Allokering är nödvändig om till exempel uppgifter om vissa material, energi, vatten eller avfall inte kan mätas separat för den produkt som undersöks. I denna studie användes allokering när produktionsuppgifterna för olika operatörer beräknades som ett vägt genomsnitt per rapporterad enhet.

Eftersom vissa stenbrottsoperatörer endast producerar stenbrottssten och andra producerar både stenbrottssten och bearbetade produkter, finns det vissa skillnader i fördelningen av källdata från årsnivå till produktnivå. För producenter som endast tillverkar dimensionsten sammanställdes produktionsdata per ton genom att dividera de årliga konsumtionssiffrorna med de årliga produktions-siffrorna. För producenter som även tillverkar andra produkter var det inte möjligt att separera alla flöden per produkt, och fördelningen måste göras mellan flera produkter. Det var till exempel inte möjligt att samla in data om mängden bränsle som förbrukats vid intern transport på tillverkningsanläggningen enbart för stenbrottssten. Därför har bränslemängden fördelats mellan dimensionsten och andra tillverkade stenprodukter enligt en koefficient som skapats på grundval av produktionsvolymerna och försäljningspriser. På grund av denna skillnad i fördelningsmetoder kan det förekomma vissa variationer i flödena mellan olika producenter.

Eftersom brukssten sällan används i sin ursprungliga form, utan i stället bearbetas till andra produkter, har produktens livscykelns slut modellerats utifrån ett möjligt scenario. Det har därför antagits att brukssten används för att tillverka beläggningsplattor, och livscykelns slut har modellerats därefter.

23. Medeltal och variation

Produkten består av produktionsdata som rapporterats av 13 olika producenter, och storleken och vikten på slutprodukten kan variera. Råvaror per producerad ton har beräknats med hjälp av principen om vägt genomsnitt.

24. LCA-programvara och bibliografi

Denna EPD har skapats med hjälp av programvaran One Click LCA EPD Generator. LCA och EPD har utarbetats i enlighet med standarder och ISO 14040/14044. EPD Generator använder databasen Ecoinvent v3.10.1 (allokering, Cut-off, EN 15804+A2) från 2024 som källa för miljödata.

Miljöpåverkan och användning av råmaterial

Effekterna presenteras per deklarerad enhet, 1 ton brukssten. Miljöpåverkan består huvudsakligen av utsläpp från den energi som används i produktionsfasen. Resultaten presenteras i vetenskaplig form, exempel på datatolkning: $3,54E-2 = 3,54 \cdot 10^{-2} = 0,0354$.

Miljöpåverkan från byggnadsstenprodukter varierar mellan -97 % och 630 % jämfört med genomsnittet.

VIKTIGA INDIKATORER FÖR MILJÖPÅVERKAN – EN 15804+A2, PEF

Parameter	Enhet	A1-A3	A	C	C2	C3	C4	D
GWP – total påverkan ¹⁾	kg CO ₂ e	5,82E+01	6,78E+00	0,00E+00	9,13E+00	6,19E-02	3,12E+00	-2,57E+00
GWP – fossilt	kg CO ₂ e	5,82E+01	6,78E+00	0,00E+00	9,12E+00	6,17E-02	3,12E+00	-2,56E+00
GWP – biogent	kg CO ₂ e	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00
GWP – markanvändning och förändrad	kg CO ₂ e	1,61E-02	3,03E-03	0,00E+00	4,08E-03	1,83E-04	1,78E-03	-2,45E-03
Ozonförlust	kg CFC ₋₁₁ e	8,58E-07	1,00E-07	0,00E+00	1,35E-07	1,03E-09	9,04E-08	-2,05E-08
Försurning	mol H ⁺ e	4,93E-01	2,31E-02	0,00E+00	3,11E-02	3,11E-04	2,21E-02	-1,56E-02
Eutrofiering av sötvatten ²⁾	kg Pe	8,68E-03	5,28E-04	0,00E+00	7,10E-04	5,29E-05	2,57E-04	-8,15E-04
Eutrofiering av havsvatten	kg Ne	2,08E-01	7,60E-03	0,00E+00	1,02E-02	5,47E-05	8,44E-03	-3,68E-03
Jordens övergödning	mol Ne	2,37E+00	8,27E-02	0,00E+00	1,11E-01	4,82E-04	9,21E-02	-4,43E-02
Bildning av troposfäriskt ozon ³⁾	kg NMVOCe	6,73E-01	3,41E-02	0,00E+00	4,58E-02	1,63E-04	3,30E-02	-1,23E-02
Utarmning av icke-förnybara mineral- och	kg Sbe	2,83E-04	1,89E-05	0,00E+00	2,54E-05	1,49E-07	4,96E-06	-1,35E-05
Abiotisk utarmning av fossila resurser	MJ	7,67E+02	9,84E+01	0,00E+00	1,32E+02	1,42E+00	7,66E+01	-3,14E+01
Vattenförbrukning ⁵⁾	m ³ e depr.	4,58E+00	4,86E-01	0,00E+00	6,54E-01	3,63E-02	2,21E-01	-3,79E+00

1) GWP (globalt uppvärmningspotential); 2) EP = eutrofieringspotential Den erforderliga karakteriseringsmetoden och uppgifterna redovisas i enheter av kg P-eq. Multiplicera med 3,07 för att få PO₍₄₎ eq; 3) POCP = fotokemisk ozonbildningspotential; 4) ADP = abiotisk resursförbrukning; 5) EN 15804+A2 anmärkning om abiotisk resursförbrukning, vattenanvändning och valfria indikatorer (exklusive partikelutsläpp och joniserande strålning som påverkar människors hälsa). Resultaten av dessa miljökonsekvensindikatorer bör användas med försiktighet, eftersom det finns en betydande osäkerhet kring dem eller eftersom erfarenheten av dem är begränsad.

VALFRIA MILJÖINDIKATORER – EN 15804+A2, PEF

Parameter	Enhet	A1-A3	A	C	C2	C3	C4	D
Partikelutsläpp	Förekomst	1,26E-05	6,79E-07	0,00E+00	9,13E-07	1,41E-09	5,04E-07	-2,34E-07
Joniserande strålning ⁶⁾	kBq U235e	2,00E+00	8,57E-02	0,00E+00	1,15E-01	3,84E-02	4,82E-02	-2,49E-01
Ekotoxicitet (sötvatten)	CTUe	1,19E+02	1,39E+01	0,00E+00	1,87E+01	1,57E-01	6,43E+00	-7,32E+00
Toxicitet hos människor, cancer	CTUh	9,74E-09	1,12E-09	0,00E+00	1,51E-09	2,27E-11	5,75E-10	-6,91E-10
Toxicitet för människor, icke-cancerframkallande	CTUh	2,63E-07	6,37E-08	0,00E+00	8,57E-08	1,06E-09	1,32E-08	-2,06E-08
SQP ⁷⁾	-	1,01E+02	9,91E+01	0,00E+00	1,33E+02	2,44E-01	1,51E+02	-2,84E+01

6) EN 15804+A2 anmärkning om joniserande strålning och människors hälsa: Denna konsekvenskategori avser främst de potentiella effekterna av lågdoserad joniserande strålning från kärnbränslecykeln på människors hälsa. Den tar inte hänsyn till potentiella kärnkraftsolyckor, yrkesmässig exponering eller effekterna av radioaktivt avfall som deponeras i underjordiska anläggningar. Indikatorn mäter inte heller effekterna av eventuell joniserande strålning från mark, radon eller vissa byggmaterial. 7) SQP = markanvändningens påverkan/markkvalitet.

ANVÄNDNING AV NATURRESURSER

Parameter	Enhet	A1-A3	A	C	C2	C3	C4	D
Förnybar primärenergi som används som processenergi, exklusive förnybar primärenergi som används som råvara	MJ	1,48E+01	1,35E+00	0,00E+00	1,81E+00	3,22E-01	7,39E-01	-3,06E+00
Förnybar primärenergi som används som råvara	MJ	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00
Total användning av förnybar primärenergi	MJ	1,48E+01	1,35E+00	0,00E+00	1,81E+00	3,22E-01	7,39E-01	-3,06E+00
Icke förnybar primärenergi som används som processenergi, exklusive icke förnybar primärenergi som används som råvara	MJ	7,54E+02	9,84E+01	0,00E+00	1,32E+02	1,42E+00	7,66E+01	-3,14E+01
Icke förnybar primärenergi som används som råvara	MJ	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00
Total förbrukning av icke-förnybar primärenergi	MJ	7,54E+02	9,84E+01	0,00E+00	1,32E+02	1,42E+00	7,66E+01	-3,14E+01
Användning av sekundärmaterial	kg	3,36E-01	4,19E-02	0,00E+00	5,63E-02	8,73E-04	1,93E-02	-3,44E-02
Användning av förnybara sekundärbränslen	MJ	9,45E-03	5,32E-04	0,00E+00	7,16E-04	9,48E-07	3,99E-04	-2,32E-04
Användning av icke-förnybara sekundärbränslen	MJ	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00
Total vattenförbrukning	m ³	2,04E-01	1,45E-02	0,00E+00	1,96E-02	1,16E-03	7,97E-02	-9,02E-02

EFTER ANVÄNDNING – AVFALL

Parameter	Enhet	A1-A3	A	C	C2	C3	C4	D
Riskavfall	kg	1,93E+00	1,67E-01	0,00E+00	2,24E-01	3,83E-03	8,46E-02	-2,38E-01
Icke-riskavfall	kg	7,50E+01	3,09E+00	0,00E+00	4,15E+00	2,61E-01	5,02E+02	-4,45E+00
Radioaktivt avfall	kg	4,72E-04	2,10E-05	0,00E+00	2,82E-05	9,87E-06	1,17E-05	-6,07E-05

EFTER ANVÄNDNING – UTFLÖDEN

Parameter	Enhet	A1-A3	A	C1	C2	C3	C4	D
Komponenter för återanvändning	kg	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	2,50E+02
Material för återvinning	kg	4,00E-02	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	2,50E+02	0,00E+00	0,00E+00
Material för energiåtervinning	kg	1,88E-01	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00
Exporterad energi	MJ	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00
Exporterad energi – el	MJ	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00
Exporterad energi - värme	MJ	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00

Scenarier och teknisk tilläggsinformation

25. Teknisk tilläggsinformation, energi i tillverkningsfasen

Parameter	Värde
Elens ursprung	El, mellanspänning, restblandning (referensprodukt: el, högspänning), Ecoinvent
El CO ₂ -ekv. /kWh	0,67 kgCO ₂ /kWh
Bränsolja	Diesel, förbränd i byggmaskin (Referensprodukt: diesel, förbränd i byggmaskin), Ecoinvent
Bränsolja kg CO ₂ eq. /MJ	0,1 kg CO ₂ e / MJ

26. Teknisk tilläggsinformation, transport till byggarbetsplatsen

Parameter	Värde	Datakvalitet och källa
Specifika utsläpp från transport	0,11 kg CO ₂ ekv. /tkm	Transport, freight, lorry >32 metric ton, EURO5. Ecoinvent 3.10.
Genomsnittligt transportavstånd för A4	63	Genomsnittlig produkttransportsträcka

27. Processbeskrivning av byggnadens rivningsfas

Processflöde	Enhet	Värde kg/ton
Rivningsprocess för produkten och mängden byggavfall som genereras, fördelat enligt följande	kg insamlat och sorterat	500
	kg insamlat som blandat byggavfall	500
Processen för återvinning av byggavfall och mängden byggavfall som genererats, fördelat enligt följande	kg komponenter för återanvändning (samma ändamål)	250
	kg för materialåtervinning	250
	kg för energiåtervinning	0
Slutförvaringsprocess för byggavfall och mängd avfall som ska bortskaffas	kg produkt eller material för slutlig bortskaffande	500
Avfallstransport	km	Transportsträckan uppskattas till 113 kilometer

28. Granskning av producentens specifika resultat

För att säkerställa den transparens som krävs enligt publiceringssystemet Rakennustieto är det viktigt att vid presentation av genomsnittliga resultat ange om den globala uppvärmningspotentialen (GWP total A1-A3) för en enskild produkt skiljer sig med mer än 10 procent från det genomsnittliga GWP-resultatet för produkten. För att uppfylla detta krav och säkerställa resultatens tillförlitlighet har en omfattande känslighetsanalys genomförts i arbetet.

För känslighetsanalysen har en separat version av LCA-modellen skapats för varje producent i programvaran One Click LCA, där flödena i steg A1–A3 har justerats för att motsvara producentens specifika värden. Det bör noteras att eftersom de genomsnittliga utgångsdata har beräknats genom att väga de produktionsvolymerna som rapporterats av olika tillverkare, kan de utgångsdata som rapporterats för enskilda tillverkares produkter och därmed GWP-resultaten skilja sig avsevärt från genomsnittet i huvudmodellen. Dessutom använder en enskild producent inte nödvändigtvis alla material- eller resursflöden som används vid tillverkningen av den genomsnittliga produkten.

Följande tabell visar de producenters specifika GWP-värden som deltagit i arbetet i förhållande till genomsnittet, samt en kort förklaring av skillnaderna mellan de producenters specifika modellerna.

Producent:	GWP totalt (kg CO ₂ e/ 1 ton sten)	Skillnad från genomsnittet (%)	Orsak till skillnaden:
Genomsnittligt resultat	5,82E+01		
Loimaan Kivi Ltd	4,19E+01	-28 %	Mest betydande skillnad: Under genomsnittlig mängd sprängämnen och bränsle. Däremot högre elförbrukning.

29. Bibliografi

Ecoinvent Database versio 3.10.1 (allocation, Cut-off, EN 15804+A2), 2024.

EN 15804:2012+A2:2019 Sustainability in construction works – Environmental product declarations – Core rules for the product category of construction products.

ISO 14025:2010 Environmental labels and declarations – Type III environmental declarations. Principles and procedures.

ISO 14040:2006 Environmental management. Life cycle assessment. Principles and frameworks.

ISO 14044:2006 Environmental management. Life cycle assessment. Requirements and guidelines.

LCA bakgrundsrapport för stenprodukter 05.08.2025.